Ч. 266. Неділя 16 (3) грудня 1906. Рік XVI.

Виходить у Львові що дня (крім неділь гр. кат. сьвят) о 5-ій години по полудни.

Редакция і Адміністрация: улиця Чарнецкого ч. 12.

Письма приймають ся лиш франковані.

Рукописи звертають ся лиш на окреме жадане і за зложенем оплати почтової.

Рекламациї незапечатані вільні від оплати почтової.

НАРОДНА ЧАСОПИСЬ

Додаток до „Ґазети Львівскої“.

Передплата у Львові в агенциї дневників пасаж Гавсмана ч. 9 і в ц. к. Староствах на провинциї:
на цілий рік К 4·80
на пів року „ 2·40
на чверть року „ 1·20
місячно . . . „ —·40
Поодиноке число 2 с

З почтовою пересилкою:
на цілий рік К 10·80
на пів року „ 5·40
на чверть року „ 2·70
місячно . . . „ —·90
Поодиноке число 6 с.

Вісти політичні.

Реформа палати панів. — З делеґаций.

Урядове бюро кореспонденцийне принесло з Відня таку важну вість: „На підставі Найвисшого порученя внесло правительство вчера в палаті панів предложене, обмежуюче число дожизненних членів тої палати до 180. Предложене то стоїть в тісній звязи з новим складом палати послів. Коли признанем загального, рівного права голосованя борба о парлямент має тревало покінчити ся, а всї стремленя, яких увзглядненя вимагає новочасне житє народів, мають бути в палаті послів звернені на дорогу законних нарад і органїчного вирівнаня з противними стремленями, то конституцийна засада вимагає яко конечного доповненя також сильної палати висшої, котра, відвічальна лише супротив власної совісти і історії, єсть в можности стерегти консервативних інтересів і давати запоруку постепенного і мирного розвитку. То предложене єсть великодушним, добровільним обмеженем прав, яке прилучає ся до численних жертв, котрі принесли в своїх правах і жаданях всї народи, виборці і сторонництва палати послів для великої цїли. Однако робить ся то в ожиданю взаїмних жертв, іменно єго перша палата забезпечена в своїм власнім домі, не буде більше робити нїяких трудностий супротив ухваленої палатою послів зміни єї підстав. В принятю того предложеня, для котрого полагодженя в обох палатах ради державної ужиє правительство всїх сил, бачила би палата панів скоре виповнене одного з своїх горячих бажань; тоді мала би она можність старати ся на будуче самостійно, без впливів, о певність і умірений поступ, о неподїльну з нїякою иншою інституциєю задачу конституцийну. Натомість получене того власного обезпеченя з внутрішною реформою палати послів виставило би велике дїло виборчої реформи на небезпечність, а може би навіть і цїлком єго спинило. — Однако тої реформи не вільно спиняти. Наслїдки такого цїлим населенем несподїваного звороту були би необчислимі і відвічальність за те була би надто велика, отже правительство признає бажанє палати панів, а коли підносить єї повагу і ревно старає ся о збільшене єї значіня, то не стремить до нїчого иншого, як лиш до рівномірного уложеня нашого великого тїла парляментарного. Правительство хоче цїлу силу народу втягнути до служби держави, аби держава була приготовлена до великих жадань, які єї дожидають в найблизшій будучности“.

Вчера по полудни відбуло ся в Будапешті повне засїданє австрийскої делеґациї. Приступлено до нарад над буджетом міністерства справ заграничних. Перший промавляв п. Міністер справ заграничних бар. Еренталь і обговорював справу економічної політики монархії. Відтак зійшовши на політику заграничну, обговорював відносини Австро-Угорщини до Італії. Бесїдник впевнював, що як австро-угорске правительство так і італїяньске зробить певно з своєї сторони всьо, аби удержати добрі і приязні відносини тим більше, що в сути річи нема між тими обоїма державами нїяких суперечностий, а натомість суть деякі спільні інтереси. В справі балканьскої полїциї вияснив, що монархія не має нїяких заборчих цїлий, хоче лише удержати то, що має. Що до відносин до Сербії, пригадує п. Міністер, що Австро-Угорщина все виявляла Сербії симпатию і має право вимагати від Сербії такої самої прихильности в балканьскій справі і в справах торговельних. П. Міністер закінчив впевненем, що кличем єго полїтики єсть певність, а в данім случаю веденє сплячої полїтики, котрої цїлию єсть удержанє державного становища монархії. По переведеній дискусиї подрібній принято буджет міністерства заграничних справ і приступлено до нарад над окупацийним кредитом. Промавляли пп. Бянкині і Кльофач, котрий підніс ряд закидів против управи Босни. Засї-

---

2)

Богатий вуйко.

(З жидівского житя — Мардохея Спектора).

(Дальше).

Вуйко був дуже вдоволений і згодив ся остаточно переночувати. Вечером повторила ся та сама історня. Наперед годували вуйка, потім візника, потім прийшла черга на вуйка і знову на візника. Крім вуйка нїхто в ночи не спав... Раненько він мав від'їхати, то й як не випити єму трошки чаю, ну, тай щось перекусити?

Рано вуйко напив ся чаю, з'їв теплу страву і попращав ся з Хаїмом-Хайкелем та єго родиною. Потім добув з кишенї кілька срібних монет і хотів дати їх дїтем. Але батько та мати не допустили до сего.

— Борони Боже! Сего не треба... То не може бути... Що, за ложку росолу хочете нам заплатити? Не обиджайте нас, вуйку!

Вуйко попращав ся ще раз. Відходячи, стрінув ся з наймолодшим хлопцем і поцїлував єго. Вуйко сказав: гарна дитина!

І поїхав вуйко, а Хаїм-Хайкель та Єнта були ще щасливійші. Як то? Богатий вуйко поцїлував їх потомка і сказав зовсїм виразно: „Гарна дитина!“ І як не бути їм щасливими?

Відтак поклали ся трохи відпочати і запали в тяжкий сон, зовсїм як по весїлю.

А тимчасом повозка з вуйком була вже кілька миль за містом. Він думав про Цицельник та єго мешканців і взагалі мешканців малого місточка. То раз честні та добродушні люди! А які гостинні! Чують ся щасливими, коли до них загостить знакомий або свояк. Однак через хвилю Цицельник щез з єго памяти. Звичайні важкі клопоти заняли єго думки. Добра, які хотів купити від дідича Зарицкого, куди він і їхав, паровий млин, який велїв побудовати, повозка, якою їхав, а яку найвисша пора була заступити новою.

Дальше думав вуйко про панну Марию Івановну, котру хотів лїтом вислати до Карльсбаду, та свою жінку, що мала їхати до Швайцарії а на осїнь до Італії, бо вже занадто докучала другим. Він сам поїхав би також до Італії, але лїкарі прикажуть єму нагло перевести наперед довшу курацию в Карльсбадї.

Відтак думав вуйко про вихованцїв школи для бідних учеників в Одесї, котрим він при надходячих сьвятах велїв справити черевики, а єго жінка нового полотна на біле.

Відтак думав про свого сина Бориса, що почав в послїдних часах занадто інтересувати ся панною Марпєю Івановною. Не досить гультаєви, що пускає річно десятки тисяч рублїв зі всякими дївчатами з театру, він закидає ще свої сїти також на неї... Певно, певно, він побідить скорше як батько... Не дивниця, коли зважити, що єму що-йно 22 роки, а батькови вже пішло на 60-ку....

Потім думав вуйко про велику синаґоґу в Одесї, котрої зверхником хотів стати за всяку цїну. І про ріжну ще иншу всячину думав вуйко, сидячи в своїм повозї.

Хаїм-Хайкель і єго рідня прокинули ся, зі сну аж під вечер. Всї мали голови тяжкі але зате кишенї були легкі. Десять днїв Єнта не показувала ся була в склепі, а „що мужчини вміють заробити, кождий знає“. В послїдних двох днях склеп був зовсїм замкнений. Зате довги зросли і збільшило ся число вірителїв: лихвар, купець з одїнем, кравець, швець... Цїлий день Хаїм-Хайкель та жінка спали, а ніч провели на журливій безсонници.

На другий день рано дїти зірвали ся голоднїйші як звичайно. Десять днїв вдоволяли ся половиною склянки молока, тепер домагали ся цїлої.

— Ну, най буде що хоче, але вуйко був у нас — говорили Хаїм-Хайкель і єго жінка цїлий день. — То дуже красно з єго сторони, що він пригадав собі на нас і не погордив нашим домом.

Місяцї минули від гостини вуйка, але не було дня, щоб про него не згадали та не вихвалювали єго доброти й людяности. Всї люди з Цицельника та околиці знали, що Хаїм-Хайкель має богатого вуйка в Одесї, що той вуйко — подумайте собі — приїхав чвірнею та що той вуйко має візника, ну, але якого візника?.. з такою бородою і з таким широким поясом... справдїшного козака!

Але для бідного досить видати копійку більше, а вже не так легко заткати зробленої діри. То була лиш дрібничка: вуйко був у него на обідї. Однак посмак того обіду лишив ся у него ще по роцї. З малих довгів, що повстали в тих щасливих десятох днях, робили ся чим раз більші, що переростали єму голову. Вправдї Хаїм-Хайкель був занадто гор-

дане закрито на просьбу спільного міністра скарбу дра Бурияна, котрий заявив, що хоче на нинішнім засіданю відповісти на закиди дел. Кльофача.

Як п. Міністер заграничних справ висловив ся в австрийскій делеґациі, правительство австро-угорске і італіяньске старають ся удержати як найліпші відносини між обома державами. Ті слова значать, що між обома союзниками при всій приязни есть до якоїсь міри обопільне недовіре. То обопільне недовіре сягає ще давних часів, а навіть приналежність до тридержавного союза не вспіла зовсім розвіяти деяких обопільних сумнівів. Обі союзні держави простирають своє володарство на Адрийске море, обі мають важні інтереси на Всході і з того витворює ся свого рода змаганє, іти з собою на взаводи, що доводить нераз до роздратованя. В Італиї не вигас ще рух іридентизму, а хоч він проявляє ся лише в деяких верствах італіяньскої суспільности і находить пособлюванє в одній частині дневникарства, всеж таки той рух непокоїть керманичів Австро-Угорщини. Італіяньскі іридентисти не перестали ще зовсім мріти про Трентіно і про Терст, а навіть в політичних кругах італіяньских споглядають ласим оком на противлежне побереже Адриї до Альбанії. Все те викликує в Австриї між німецким і хорватским населенєм ворогованє супротив Італіянців і доводить до таких подій, як німецка буча против італіяньского виділу правничого в Інсбруці, або до таких подій, як недавно в Дальматиї і в Реці. Але також і правительственні круги пильно заходить ся, аби Австро-Угорщина була приготовлена на всякі можливости.

Італія знов побоює ся також, щоби Австрия не посунула ся поза Новий-Базар і все те спонукує еї думати про скріпленє своїх оружних сил, хоч она потребує спокою для свого убогого населеня, для котрого війна була би великою шкодою. При всіх тих обезпеченях Австриї на всякі можливости не думає она про війну з Італією, позаяк і Австрия не менше потребує мира. Інтереси обох держав наказують їм вести мирну політику а спільне ділане звернути в иншу сторону, щоби не допустити до заколоту европейского мира.

Новинки.

Львів, дня 15 го грудня 1906

— **Відзначеня.** Єго Вел. Цісар Найв. рішенем з дня 6 грудня с. р. надав возьному в Сучаві Йосифови Гарбичеви з нагоди перенесеня в стан спочинку срібний хрест заслуги, а Найв. рішенем з дня 7 грудня с. р. начальникови громади в Дублянах, Стефанови Пасерскому, срібний хрест заслуги з короною.

— **Радник Двору п. Вячеслав Залєский,** дотеперішниц шеф президияльного бюра львівского ц. к. Намістництва, іменований Найв. рішенєм цісарским шефом секциї в міністерстві рільництва.

— **Іменованя.** П. Міністер скарбу іменував управителя магазину продажи тютюну, Людвика Веґеманна, віцедиректором в VIII. кл. ранги в статї фабрик тютюну і урядів закупна тютюну.

— **Руска семінария духовна в Станиславові** буде отворена з днем 1 січня 1907 р. Ректором тої семінариї іменований еромонах чина сьв. Василия В. о. Єремія Ломницкий.

— **Дрібні вісти.** Місто Львів розпочинає з новим роком будову трох нових лїнїй трамваю електричного, а то: 1. лїнїї Площа Голуховских-Жовківска рогачка; — 2. ул. Жовківска-Замарстинівска рогачка і 3. ул. Жовківска-нова Різниця. — В Ярославі, в Росиї, зібрали ся члени земства числом 37 і радили над справою виключеня давних послів до Думи державної, що підписали виборґску відозву; 18 послів було за виключенєм, 18 против. Шукають за девятнайцятим, котрий міг був рішити голосованє сяк або так, але той на хвильку вийшов до комнати до снїдань: ідуть туди, а там находять его неживого, помер нагло. Справа лишила ся нерішена і еї відложено на пізнїйше. Померший називав ся Зацепін. — Невислїджені доси злодії добули ся до помешканя п. Ека, доставника дерева при ул. Городецкій ч. 10 і вкрали кількадесять штук столового срібла і біжутериї вартости около 1600 К. П. Ек пробудив ся був і чув якийсь шелест в хаті, але в просоню гадав, що то миши, обернув ся і спав дальше.

— **Нещаслива пригода на зелїзници.** З ц. к. Дирекциї зелїзниць державних одержуємо слїдуючий опис нинїшної пригоди на двірци: На поїзд поспішно-товаровий ч. 63, стоячий під кругом вїздовим до стациї у Львові, наїхав поїзд особовий ч. 11, в наслїдок чого настало легке стовкненє. З причини густої мраки, яка заслоняла вид машиністи, що вели поїзд особовий, спостерегли аж в послїдній хвили стоячий поїзд товаровий і не могли ще в пору здержати поїзду особового. Вози поїзду особового не ушкодили ся. Мимо того 5 подорожних покалїчили спадаючі з поличок куферки, підчас коли із служби зелїзничої одного функціонаря легко потовкло. З поїзду товарового два вози наладовані вуглем викинуло з колії. Заряд стациї вислав сейчас на місце пригоди поїзд ратунковий, котрий пасажирів поїзду ч. 11 привіз на головний дворець, де лїкарі зелїзничі подали ушкодженим подорожним першої помочи. Всї подорожні пішли з двірця і нїхто з них не позістав під лїкарскою опікою. Комісия виделеґована дирекциєю веде слїдство в цїли сконстатованя причин пригоди і евентуальної вини.

— **Репертуар руского театру в Стрию.** Саля „Народного Дому“ Початок 7½ вечером. (Лише 8 вистав). В недїлю 16 с. м. „Весїлє при ліхтарнях“ оперета в 1 дії і „Анонїма“ штука в 3 діях. — Ві второк 18 с. м. „Галька“ опера в 4 діях Ст. Монюшка. Музика войскова. Виступ п. А. Гавка.

— **Календарик „Сокільство“.** Накладом „Сокільского Базару“ у Львові вийшов кишеневий календарик на 1907 рік п. з „Сокільство“, печатаний в двох красках дрібним але четким письмом. В календарику містить ся коротка хроніка українського Сокільства, стемплева скаля, метерольоґічні і астрономічні записки на 1907 рік, картка з поділом годин і чисті картки на записки. Цїна календарика 20 сот., а хто купує в „Сок. Базарі“ товарів на раз за 3 К, дістає календарик даром.

— **Земля на парцеляцию.** В Олексичах, стрийского повіта, есть до розпарцельованя 250 морґів корчунку і 180 морґів лїса. Віддаленє від Стрия 8 клм. Інтересовані зволять зголосити ся до місцевого пароха Омеляна Кордуби в Олексичах п. Гельзендорф-Комарів.

— **Нещастна пригода на Стрию.** З Стрийщини пишуть: В ночи на 11 с. м. вертало трох селян з Підбужа до Довгого, стрийского повіта. Дорога вела через ріку Стрий і коли фіра опинила ся серед ріки, зачепила мабуть о великий камінь і перевернула ся. Закутані в кожухи люде, а то: Федь Онисько, батько 4 дрібних дїтий, Анна Станович, мати 3 дрібних дїтий і 18-лїтна дївчина Февронія Штогрин, погибли у филях ріки, на котрій вібрала крига. Їх тїл доси не віднайдено.

— **Про крадїж на почтї в Станиславові** доносять тепер: В середу вечером зложив урядник головної почти в місті, Петецкий 28 вартістних листів на загальну суму 54.612 корон до почтового мішка і віддав его возьному Остапчукови з трома иншими вартістними пакунка-

---

дни, щоби перед другими нарікати, то перед его знакомими не могло укрити ся, що з ним зле. Стали его випитувати ся та дивуватись:

— Що? Ти, Хаїм-Хайкель, потрібуєш журити ся? Гай, гай, коби то ми мали такого вуйка, ми би инакше виглядали. Ой, ой, Хаїм-Хайкель, ти не знаєш, що приповідка каже: коло наладованого воза добре йти пішки.

— Що мені до богатства мого вуйка?

— Що тобі? Ти, чоловіче, потребуєш терпіти в тім гнізді? Ну, ми наприклад, ми що инше. Ми не можемо дати собі ради. Але ти, ах, ах, та їдь до Одеси, він вже про тебе подбає, спусти ся на него!

— Що? До Одеси? Так нагло? На старі літа таскати ся до Одеси?

— Ай, не конче до самої Одеси, він може постарати ся для тебе о якесь місце, на своїх добрах або де. Він же має інтереси на всїх кінцях сьвіта. Чого тобі ним журити ся?

Єнті подобала ся та гадка.

— Дійсно, пощо нам тут мучитись? Їдь, Хаїм-Хайкель, на правду!

— Але що я пічну у него? Я не можу о нїщо его просити, я чейже не жебрак!

— Ти не потрібуєш его просити. Він вже сам тобі дасть, коли не місце то бодай заручить нам товари на кредит. То одно було б для нас добродійством. Всї крамарі з Цицельника купували-б у нас товари... Чого ти так его боиш ся? Ти вже забув, як сердечно він поцілував нашого Янкеле. Побачиш, що прийме тебе радо і сповнить твою малу просьбу...

Хаїм-Хайкель дав ся намовити і вибрав ся в дорогу. Богато коштувати его не буде, ходило тілько о те, щоби дістатись до Одеси, а там... ну, там він має богатого вуйка. Проводили его жінчині бажаня щастя і завість всїх цицельницких крамарів.

На величавій улици в Одесї, в сїнех пишного дому стояв Хаїм-Хайкель перед дверником і держав капелюх в руцї.

— Чого хочеш?

— Пан того дому есть моїм вуйком. Пустіть мене до него.

— Вуйком такого жида?

Хаїм-Хайкель добув з кишенї срібну монету і просив дверника донести панови дому, що его своя Хаїм-Хайкель хоче з ним говорити. Дверник взяв гроші і пішов горі сходами.

— Грішми заткає ся кождому рот — думав вуйко. — Якби я був передвчера впав на тоту гадку, не потребував би був два дни тиняти ся голодний по Одесї. От зараз злетять ся всї, вуйко, вуйна з синами та доньками, поспішать з отвореними раменами на стрічу свому своякови... Дверник, той антисеміт, скине перед ним капелюх, а завтра буде чистити Хаїмови-Хайклеви черевики...

Але дверник прийшов незабаром назад, глянув на него гордо і сказав насьмішливо, що пан не знає, що він за оден.

— Ой, ой! — кликнув Хаїм-Хайкель. — Як то може бути? Ідїть зараз на гору і скажіть єму, що я его свояк, Хаїм-Хайкель з Цицельника, его сестрінок.

— Година принять вже минула.

— Але кажу, йдїть зараз на гору, мені дуже пильно...

— Прийди завтра! — сказав дверник і замкнув єму браму перед носом.

З тихою досадою обернув ся Хаїм-Хайкель і пішов. — На щастє мав ще одного рубля в кишени, инакше прийшлось би єму голодувати або простягати руку.

Цїлісїнький день нїчого не їв. В господї давали єму рано чаю, але він не приняв, мовлячи, що снїданє дістане у вуйка.

Єму зробило ся слабо коло серця. Добув з кишенї жменю окрушин хлїба, цукру, спорошкованого чаю і два надпалені сірники. Між тим сьмітєм знайшов ще 30 копійок... Треба зайти до якоі кухнї, щоби щось з'їсти. Від кількох днів не їв нїчого вареного, а нинї постив уже цїле передполуднє. Але нї, завтра мусить всунути дверникови бодай 20 копійок... отже нинї не вільно видавати всїх гроший. Ай, який то поганий звичай в тих великих містах! Дома, в Цицельнику, хочби хотїв говорити з найбогатшим чоловіком, отворять тобі двері, пустять до середини і не треба анї мельдунків, анї дверників, що забирають послїдну копійчину...

Відложив двайцять копійок на бік. З решти купив за сїм копійок пів бохонця хлїба і кусник печінки, а три копійки сховав на вечеру.

На другий день рано стояв знов перед домом вуйка. Держав в руках капелюх і звісив покірно голову. Заким заговорив до дверника, всунув єму до руки послїдних двайцять копійок. Дверник пішов на гору, а Хаїм-Хайкель кликнув за ним:

— Хаїм-Хайкель з Цицельника... прошу, не забудьте.

По кількох хвилях явив ся дверник назад і велів єму йти на гору. (Конець буде).

ми. Возьний потвердив відобранє мішка і пакунків, забрав їх і в супроводі возьного Яриновского пішов до почтового воза, що стояв на подвірю, та замкнув все разом до маґазину під кізлом. Один ключ від того маґазину має головний уряд, другий філїя а возьний знов має ключ від колодки, на котру ще крім замку замикають маґазин. Чи Остапчук і той другий возьний замкнули дїйстно мішок з грошевими листами в маґазині почтовім, чи може згубив де по дорозї з канцеляриї до воза — не знати. З головного уряду поїхав відтак Остапчук на філїю і відобрав там також пересилки та вложив до того самого маґазину. Чи тоді був той мішок з грішми в маґазині, він не видів. Замкнувши віз, поїхав він на зелїзницю. Ставувши тут, приніс він ключ з канцеляриї і отворив віз, вибрав з него, все що було і тоді переконав ся, що брак мішка з грошевими листами. Він замельдував то зараз офіциялови Ліндебавмови і оба перешукали віз ще раз, але надармо.

На донесенє станиславівского уряду вислала львівска Дирекция почт комісаря Турнелля, котрий забрав з собою також аґента поліцийного Ґінсберґа зі Львова. Слїдство веде звістний з енерґії судия Іваницкий. Замітне то, що замок від маґазину, в котрім замикано в почтовім возї мішки з листами, був зіпсований і замикав ся лиш на один спуст. — Крадїж ся наробила в Станиславові великої сензациї, тим більше, що перед кількома роками пропало на тамошній почті так само в загадочний спосіб 10.000 корон а виновників крадежі й доси не викрито.

Телєґрами.

Берлин 15 грудня. Вибори до парляменту нїмецкого розписано на день 25 сїчня 1907.

Льондон 15 грудня. Представителї Анґлії, Франциї і Італії підписали вчера угоду запоручаючу независимість Абесинії на основі status quo і отвертих дверий.

Цетинє 15 грудня. Зі взгляду на то, що Цетинє не має условий столичного міста, постановило 40 послів скупштини поставити внесенє перенесеня столиці до Даниловграду і затягнути в тій цїли кількамілїонову позичку. Внесенє то прийде небавком під нараду.

Штокгольм 15 грудня. З причини тяжкої недуги короля обняв наслїдник престола реґентию.

Тегеран 15 грудня. Стан здоровля шаха вчерашного дня був трохи полїпшив ся.

Париж 15 грудня. В Аррас усунуло епіскопа войско насильно з палати епіскопскої, при чім прийшло до великої овациї в користь епіскопа. Жандарми розігнали демонстрантів і арештували кілька осіб. Також браму великої семинариї, котра була забарикадована, треба було усунути. Всїх семинаристів усунено при помочи войска.

Москва 15 грудня. При дуже численній участи відбули ся збори партиї 30 жовтня в присутности заступників петербурґских жовтняків, кадетів, партиї мирного відродженя і партиї правиці. Ґучков заявив, що збори скликано для виміни гадок з противниками союза жовтняків. Промавляли Пушкін і Трубецкой, наконець заявив Ґучков, що межи жовтняками, котрі суть антинародною партиєю сполученою з революціонїстами, єсть пропасть незаповнима.

Господарство, гіґієна, вихованє.

Як поправляти землю.

(III). Коли з весною зачнуть топити ся снїги і леди, нехай лиш кождий господар піде на своє поле, а побачить, чи здалось би єго коли вже не цїле осушити, то бодай спустити воду так, щоби она могла спливати і не робила єму шкоди. У нас декуди на Поділю бувають такі місця, що хоч они й далекі від рік і потоків, хоч і лежать досить високо, то всетаки, коли зимою були великі снїги а весною зачнуть топити ся, то розтоплені на пів маси снїгу вкривають поля цїлими милями і можна нераз їхати пів або й цїлу годину в такім на пів розтопленім снїгу як би в рідкім болотї. Перейти пішки такими полями ніхто не годен, бо се значило би хиба бристи годинами у воді. Так буває на полях положених високо, а щож на тих, що лежать в долинї і близько рік? В таких і тим подібних случаях треба уживати всїляких способів, щоби осушити поле. Коли не можна до того ужити громадскої роботи, то нехайже кождий господар подбає під сим взглядом сам про своє поле і так:

Коли вода звідкись напливає, то треба від неї поставити гать, але уважати при тім, щоби перед гатию лишити трохи місця на напливаючу воду. Де вода по снїгах, дощах і поводях творить баюри і калабанї треба єї спускати. В таких місцях, де з якихсь ям н. пр. на Поділю з т. зв. вікон не можна води спустити, там треба засипати ями землею і в той спосіб підвисшати їх дно. Можна також в сухій порі в таких місцях, там, де они найнизші, викопати досить глубоку яму, щоби вода могла стїкати до неї. Таку яму копає ся так глубоко, щоби дійти до перепускаючої верстви. Таку яму заповняє ся рінлками або якимсь иншим камінем. Де вода стоїть на верху, де добувають ся жерела і роблять ся потічки, там треба копати отверті рови. Ставища, мочари і багна на більші розміри осушуєсь за помочию цїлого ряду або отвертих ровів, скоро они не дуже стоять на перешкоді, або за помочию дренових рур. Сей спосіб осушуваня вимагає вже й більшого накладу й докладного знанк штуки дренованя; длятого сю роботу виконують звичайно мелїорацийні інжинери. Де не можна би води спустити як н. пр. з охаб над ріками, де вода з рік підходить, там міг господар дуже користно заложити собі саджавку і в той спосіб використати той неужиток свого ґрунту.

Але **очистити ґрунт з каміня** може хиба вже кождий господар. Дрібнїйше камінє треба забирувати таки руками, де єго богато знаходить ся, там треба зґрібати зелїзними граблями на купи і уживати за шутер. Велике камінє, таке котре ледви можна рушити, треба закопувати в землю. В тій цїли зараз коло такого каменя копає ся єму так глубоку, щоби камінь лежав в ній бодай 60 центиметрів глубоко під землею і скочує ся єго в ту яму. Дуже велике камінє, котре не можна рушити, або якісь скали треба розсаджувати порохом або й динамітом.

Найзвичайнїйше зачинає ся інфлюєнца, як то кажуть, „найпростїйшим" нежитом (катаром) носа, котрий тягне ся два або й кілька днів. Иноді вже другого дня показують ся повисше згадані прояви і приходить горячка, зразу слаба, але ще того самого дня може дійти до 40 або й 41 степенів і викликати навіть поважну обаву. Замітне то, що при інфлюєнці горячка зміняє ся. Рано буває недужий без горячки, нараз по полудни показує ся у него сильна горячка, котра тягне ся поза північ а відтак уступає. Може бути також і на відворот, що недужий зрана має горячку а по полудни она єго покидає. Інфлюєнца чіпає ся найбільше людий, котрі мають слабі проводи віддихові, людий, що часто западають на недуги горла і легка та взагалї всїх слабовитих людий.

Інфлюєнца.

Від якогось часу лютить ся знову у Львові інфлюєнца, а певно що не лїпше діє ся й по инших містах та й по селах, бо се така недуга, що скоро зачне ширити ся, то обнимає не лиш деякі сторони, але вже цїлі краї ба й цїлі части сьвіта. В таку пору чей не від річи буде поговорити про сю недугу.

Що-ж то єсть інфлюєнца? Єсть то заразлива недуга, пошесть, котра проявляє ся ріжними способами, виступає раз яко легка недуга, котру можна й ходячи перебути, а длятого люди собі єї легковажать, то знов яко тяжка недуга, котра може звалити чоловіка з ніг і довго єго мучити а навіть стати ся причиною смерти. Загально гадають, що інфлюєнца то якась нова недуга, котра аж в наших часах проявила ся. Тимчасом так не єсть. О скілько можна здогадувати ся, то она виступала вже в 412 р. перед Хр., але певну о ній вість маємо аж 1387 р. Докладний опис тої пошести з давних часів маємо в 1510 р., коли то она розійшла ся була з острова Мальти через Сицилію до Іспанії і Італії, а відтак до Франциї і Німеччини. Другий раз прийшла она була в 1557 р. з Азиї і розійшла ся по Европі, а в 1580 р. прийшла була так само з Азиї і розійшла ся по Европі і Африцї. В 1732 пересунула ся она знов по Европі від всходу до заходу і тоді нездужало від неї більше як половина всїх людий. Слабше проявляла ся тота пошесть в роках 1800, 1835, 1857 і 1858. Від того часу не було вже про неї нічого чувати, аж в 1889 р. виступила она знову з великою силою, а вийшовши із Сибіра, пересунула ся дуже борзо через цїлу Европу та розійшла звідси по цїлім сьвітї В нашім народі звістна она під назвою смотолоки — сильного катару носового, котрий єсть одним з єї проявів.

Як вже сказано, проявляє ся інфлюєнца (ся назва єсть італїяньска) всїяко, однак можна розріжнити три єї головні типи: она чіпає ся наших проводів віддихових і тоді кажемо, що то єсть **інфлюєнца катаральна** (наші люди називають єї „смотолокою"), або чіпає ся жолудка і взагалі приладу травленя — **інфлюєнца ґастрична**, або наконець нападає нерви — **інфлюєнца нервова**. Однак тоті три роди інфлюєнци виступають так перемішані з собою, що трудно розріжнити їх від себе. Так н. пр. виступає інфлюєнца раз яко сильний катар носа сполучений з горячкою і болем голови; иншим разом приходить блювота і бігунка. Часом знов сполучає ся з інфлюєнцою запаленє середного уха або запаленє легких і т. д. Ся ріжнородність в проявах сеї хороби викликала була длятого в найновійших часах гадку, чи остаточно то, що ми називаємо інфлюєнцю, не суть якісь окремі хороби. Коли однак в 1892 р. удало ся викрити причину сеї хороби — рід малесеньких грибків, бактерий, то настав загальний погляд, що хороба тота набирає всїлякі види і зміни від того, в якій части тїла тоті грибки загнїздять ся та о скілько їх розвиткови сприяє або не сприяє не лиш стан воздуха, але й само наше тїло та єго части. Се отже викликує ріжнородність інфлюєнци, хоч єї причина єсть тота сама

Як же проявляє ся інфлюєнца? По найбільшій части зачинає ся дрожею і горячкою, чоловік чує ся так як збитий, ледви лазить, дістає сильного катару носового і кашлю. Материя, яку недужий відкашлює, буває дуже густа, зеленаво жовта, тягне ся, липне і єї дуже трудно викашляти. Чоловік тоді мимоволї відчуває то, що як би нигрів ся і вилежав ся, то єму би лекше стало. Иншим разом показують ся прояви нестравности. Чоловік тратить апетит, єго млоїть, робить ся єму недобре, дістає блювоти або бігунки иншим разом сильного запору (обструкциї) і сильного болю голови, шуму в ушах, сон їх не бере ся, мають. Хороба тягне ся звичайно 8 до 14 днів, але у людий старших і слабовитих може тягнути ся далеко довше.

Щож з того всего виходить? Інфлюєнци не треба собі легковажити, не казати, що то лиш звичайний нежит, лиш зараз в перших початках треба давати собі раду. Найважнїйша річ, щоби покласти ся і добре огріти ся, випити склянку горячого чаю або хоч би лиш горячої води з медом або цукром і потім спотити ся. Коли би настала блювота і бігунка та показала ся горячка, то найлїпше завізвати лікаря; коли би не можна, то найважнїйша річ уважати, щоби не студити ся, не їсти нічого ані не пити крім чистої стоялої, нестуденої води, або теплого чаю. Коли би горячка минула, не їсти зараз твердих, тяжких страв, лиш легкі, рідкі або плинні, та не виходити за борзо на студений воздух. В тяжших случаях треба конче завізвати лікаря, бо з занедбаної інфлюєнци може прийти до запаленя легких, а з того може й смерть настати. Длятого, що інфлюєнца єсть заразлива, то треба уважати насамперед на то, щоби єї не набрати ся, а відтак на чистоту і сьвіжий воздух в хатї. Коли дома або й в сусїдстві хтось хорий на інфлюєнцу, то задля осторожности треба своє помешканє від часу до часу скроплювати карболевим квасом.

За редакцию відповідає: Адам Креховецкий.

ОГОЛОШЕНЯ.

„НАРОДНА ГОСТИННИЦЯ"

у Львові, ріг ул. Сикстуской і Костюшка (стация трамваю електричного)

ГОТЕЛЬ, РЕСТАВРАЦИЯ і КАВАРНЯ

уладжені на спосіб віденьский.

Осьвітлене електричне, електрична вінда, телефон.

Купальні зимні і теплі.

Ціна комнати від 2 Корон до 10 Корон.

З „Народної Гостинниці" близько до „Народ. Торговлї", до „Труда", „Ризниці", Сьв. Юра, до Дух. Семінариї, Кр. Видїлу і проч.

В домі кравець, фризиер і швець.

Є також поміщене на нічліг для селян (від особи за ліжко в зимі 80 сот., в лїтї 60 сот.), чого в жаднім иншім готели кромі „Народної Гостинниці" нема. „Народна Гостинниця" приймає нових членів і вкладки на книжочки до опроцентованя.

На численні відвідини нашого народного заведеня числить — ДИРЕКЦИЯ.

Кредит особистий для урядників, официрів, учителїв і т. д. Самостійні товариства щадничо-позичкові урядників уділяють під найкориснїйшими услівями і на довголітні сплати позички особисті. Адреси консорциї подає безплатно Zentralleitung des **Beamten-Vereines, Wien I., Wipplingerstrasse 25.**

Сьвіжий Мід

десеровий курацийний найлучший, твердий або плинний, (патока) з власних пасік 5 клґ. 6 К 60 сот. оплатно.

Корінeвіч, ем. учит.
Іванчани п. л.

БІЛЄТИ ЇЗДИ

на всї зелїзниці
краєві і заграничні
продає
Аґенция зелїзниць держ. Ст. Соколовского,
Львів, Пасаж Гавсмана ч. 9.

Головна
Аґенция дневників і оголошень
у Львові
Пасаж Гавсмана число 9.
приймає
пренумерату на всї дневники
краєві і заграничні
по цінах оригінальних.

З друкарні В. Лозиньского, під зарядом І. Недоняда. (Телефона ч. 527).